

взетитѣ сълзи на Хайневци, съ безсъннитѣ въздишки и дърво̀ве на самозвани схвърчовѣци на охолни или болни.

Туй, което е крѣпило българския дух прѣзь робството, което е остряло нервитѣ и напругало мускулитѣ, трѣбва да се отдаде изключително на хайдушкия ни епосъ.

Много отъ народнитѣ ни пѣсни не сж събрани. При тия условия е очевидно, че ний не можемъ да разполагаме съ хронологиченъ списъкъ на народнитѣ си герои. Много отъ подвизитѣ имъ сж приписани на едного, забуленъ съ популярно народно име. Въпросътъ за старитѣ хайдуги е тѣсно свързанъ съ тоя за старитѣ ни възстания. До сега ний знаемъ двѣ, — тия въ 1595 г. 1683, и нека си признаемъ, че съобщенията си за тѣхъ длѣжимъ на чужди автори, и то тѣй както сж ни ги прѣдали още прѣди 50 години. Революционното движение прѣзь 1595 г., водено отъ Джорджичъ съ центръ Търново и свързано съ операциитѣ на князь Мих. Витѣзулъ и Албертъ Кирали около Дунава, несъмнено ще е засѣгнало една доволно голѣма частъ отъ Източна България, въ която влиза и Сливенъ. Какво е било поведението на Сливенци прѣдъ тоя тъменъ периодъ не е извѣстно, но отъ факта на по-новия имъ хайдутлукъ — войводство, можемъ да заключимъ за по-стария имъ такъвъ. Готвеното отъ Парчевича възстание и осжщественено отчасти отъ Пѣячевичъ и Богдана въ Чипровско бѣше съвсѣмъ ограничено и сигурно не ще е докоснало югоизточна България.

По-другояче става, когато Русия отъ края на XVII-я вѣкъ, за пръвъ пжтъ отъ падането на П-ва, открива сжществуването на южни Славяни. Войнитѣ ѝ отъ началото на XVIII-я вѣкъ съ Турция я сближаватъ съ Крайдунавска България, и може смѣло да се каже, че тия условия вливатъ нова струя отъ усилия въ борбитѣ на българскитѣ хайдуги.

Цѣнни данни за политическото състояние на българитѣ прѣзь XV, XVI и XVII вѣкове ще се намѣрятъ въ Италианскитѣ и Добровнишки архиви. Търговци и мисионери отъ тия два края кръстосваха България именно прѣзь тия най-тъмни за насъ столѣтия. Документи отъ края на XVII-я вѣкъ, та дори до 1812 г. ще се намѣрятъ най-вече въ Русия. Така, даннитѣ за едно отъ най-интереснитѣ ни възстания прѣзь робството се намиратъ въ руски паметници. Въпроса е за Търновското възстание въ 1636 (?) г., значи вѣкъ слѣдъ несполучливия опитъ на Джоржича¹⁾.

¹⁾ Вѣроятно тая дата ще е близка или смѣсена съ 1672 г., когато става турския походъ срѣщу Полша, По-долу се споменува, че възстанието е било потушено отъ турскитѣ войски, които се връщали отъ Полша. Тѣй или иначе, важното е още това, че годината 1636 е близка на Пѣячевичовото повдигане въ Чипровци. Вж. Сѣвер. Пчела. 1847 № 135. — Сырку, къ исправл. книгъ etc., 392 заб. Възможно е, че споменуваното отъ иеромонахъ Спиридонъ бѣ-